

Prima instanță: L. Pruteanu.
Instanța de apel: M. Guzun, Iu. Cotruță, N. Simciuc.

dosarul nr. 2ra-1148/17

ÎNCHEIERE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul recurentului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Iulian Găinaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Doni împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Nicolae Doni, Ion Buliga, a fost casată parțial hotărârea judecătorească Buiucani, municipiul Chișinău din 06 septembrie 2016 în partea ce ține de cerința cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat lui Nicolae Doni prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, în mărime de 7000 lei. În rest hotărârea a fost menținută,

c o n s t a t ă

La 25 aprilie 2016, reprezentantul reclamantului Nicolae Doni, Sergiu

Bucicov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 04 decembrie 2007, a depus o cerere prealabilă Consiliului r-nul Cimișlia cu privire la acordarea compensației cuvenite, potrivit Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, însă nu a primit nici un răspuns.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 08 februarie 2008, Consiliul r-nul Cimișlia a fost obligat să soluționeze în modul stabilit de lege cererea lui Nicolae Doni privind achitarea compensației unice în mărime de 540 lei, să comunice locul de amplasare a fostului teren, care a fost retras de la părinții acestuia, Gheorghe Doni și Ecaterina Doni - victime a represiunilor politice, precum și să evalueze terenul care a fost retras conform prețului de piață prin intermediul Organului Cadastral Teritorial Cimișlia.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 26 mai 2008, s-a constatat posesiunea, folosința și dispoziția lui Nicolae Doni asupra lotului de pământ cu suprafața de 25 ha și 1 ha de teren cu viță de vie, situate în extravilanul s. Gura Galbenei, r-nul Cimișlia, două case de locuit, cu teren aferent cu suprafața de 0,75 ha, situate în această localitate, animale domestice: patru cai, doi boi, o vacă, 100 oi, inventar agricol: treierătoare, boroană, plug. S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Nicolae Doni după decesul lui Gheorghe Doni.

Menționează reclamantul că, la 03 septembrie 2008 a depus la Judecătoria Cimișlia cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului r-nul Cimișlia cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca urmare a represiunilor politice. În baza demersului Consiliului r-nul Cimișlia, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost atras în proces în calitate de copârât, iar prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 25 mai 2009 cauza civilă a fost strămutată pentru examinare conform competenței la Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 28 mai 2010, acțiunea lui Nicolae Doni, a fost admisă parțial.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2011, apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Consiliul r-nul Cimișlia, a fost respins, iar apelul declarat de Nicolae Doni, a fost admis. A fost casată hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 mai 2010 și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2011, recursul

declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, a fost admis și a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2011 și hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău din 28 mai 2010, restituind pricina spre rejudecare la Judecătoria Cimișlia, în alt complet de judecată.

Ulterior, după trimiterea dosarului la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție, instanțele inferioare au admis tergiversări nejustificate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2012, cauza a fost strămutată pentru judecare la Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, care prin hotărârea din 02 februarie 2015 a admis parțial acțiunea lui Nicolae Doni.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2015, apelurile declarate de Nicolae Doni și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, au fost respinse și a fost menținută hotărârea Judecătoriai Ciocana, mun. Chișinău din 02 februarie 2015.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2015, recursurile lui Nicolae Doni și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, au fost declarate inadmisibile.

Respectiv, procesul civil înaintat de Nicolae Doni împotriva Consiliului r-nul Cimișlia și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea compensației, repararea prejudiciului material și moral ca urmare a represiunilor politice, deși este constituit din acțiuni judiciare diferite, urmează a fi privit ca un tot întreg, iar durata totală a procedurilor constituie 7 ani și 11 luni (04 decembrie 2007 - 04 noiembrie 2015).

Mai invocă reclamantul că, în cadrul procesului judiciar supus analizei nu a fost nevoie de expertize complexe, audieri de martori sau administrarea de alte probe din străinătate, care în mod necesar ar fi cerut mult timp. Astfel, procesul a fost unul de o complexitate redusă, ceea ce nu poate explica durata totală a procedurilor de 7 ani și 11 luni. Din totalul de 7 ani și 11 luni cât a durat procedurile în fața tuturor instanțelor de judecată, cel puțin 49 luni și 21 zile sau 4 ani 1 lună și 21 zile, instanțele nu au examinat cauza din motivul pârâților - instituții de stat, care fie că nu se prezentau, fie cereau amânarea examinării cauzei din diverse motive neîntemeiate.

Mai mult ca atât, procedurile vizau încasarea compensației, repararea prejudiciului material și moral ca urmare a represiunilor politice, iar reclamantul fiind o persoană de vârstă înaintată, consideră rezultatul litigiului drept o restabilire a echității, care are o mare importanță pentru el și familia lui ca victimă a represiunilor politice.

Cere reclamantul, Nicolae Doni, recunoașterea încălcării termenului

rezonabil de examinare a cauzei civile depuse de către acesta împotriva Consiliului r-nul Cimișlia și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca urmare a represiunilor politice, în mărime de 75000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2200 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 septembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial. A fost dispusă constatarea încălcării dreptului reclamantului Nicolae Doni la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile; considerarea drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat; încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Nicolae Doni a cheltuielilor de judecată în mărime de 2200 lei. În rest hotărârea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Nicolae Doni, Ion Buliga, a fost casată parțial hotărârea judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 septembrie 2016 în partea ce ține de cerința cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat lui Nicolae Doni prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, în mărime de 7000 lei. În rest hotărârea a fost menținută.

La 14 martie 2017, reprezentantul recurentului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Iulian Găinaru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cerând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și nici cu hotărârea primei instanțe, deoarece acestea ar fi fost emise cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Mai mult ca atât, consideră recurentul că, ambele instanțe de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și eronat ar fi interpretat-o.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Iulian Găinaru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, dar a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel și prima instanță, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza *Asito vs Republica Moldova*, 10 iulie 2001, *Meyer vs Germania*, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță, sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Iulian Găinaru, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul reprezentantului recurentului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Iulian Găinaru, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Mihai Poalelungi

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas